

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Tlačová správa, 16. 4. 2024

Praveké šaty zo žihľavy

Ľan, konopu a žihľavu približuje ÚĽUV verejnosti tento rok cez rôznorodé podujatia. Príbehy týchto unikátnych prírodných materiálov, výrazne spätých s dejinami hmotnej kultúry ľudstva, sú fascinujúce. Príkladom je výstava Centra tradičných technológií z českého mesta Příbor. Šaty zhotovené výhradne z vlákna žihľavy dvojdomej, ale aj doplnky, ako napríklad topánky zo žihľavy, sieťka do vlasov, lykový plášť a mnohé ďalšie, sú výsledkom desaťročného intenzívneho výskumu a experimentov. Košická Galéria ÚĽUV hostí túto pôsobivú expozíciu od 26. apríla do 27. septembra 2024.

Názov výstavy: Praveké šaty zo žihľavy

Miesto: Galéria ÚĽUV, Mäsiarska 52, Košice

Trvanie výstavy: 26. 4. 2024 – 27. 9. 2024

Otváracie hodiny: pondelok – piatok | 13.00 – 17.00 hod.

Kurátor: PhDr. Václav Michalička, PhD.

V projekte *Praveké kopřivové šaty* sa Centrum tradičných technológií Příbor (ČR) zameralo predovšetkým na úžitkovú funkciu žihľavových textílií a ich praktické využitie v bežnom živote pravekého človeka – pri každodennej práci, zbere či love. Podľa autorov výstavy boli žihľavové šaty funkčným odevom, ktorý mal za úlohu chrániť a tiež hriať. Pri ich tvorbe vychádzali z princípov výroby rohoží, ktoré v tom čase nachádzali široké uplatnenie aj pri zateplení príbytkov. Napriek tomu pôsobí strih šiat, ktoré vznikli zošitím dvoch rohoží pruhmi jelenice, nadčasovo. Ostatné doplnky využívajú praktické vlastnosti žihľavového vlákna v kombinácii s ďalšími prírodnými materiálmi, najmä lipovým lykom či lesnou trávou.

Všetky artefakty z výstavy vznikali experimentálnym spôsobom výhradne s použitím primitívnych remeselných techník, bez moderných technológií či kovových nástrojov.

Práce na tvorbe šiat, odevných súčiastok a doplnkoch trvali viac ako dva roky a použitých na ne bolo približne štyritisíc rastlín žihľavy. A šaty nie sú len exponátmi – sú funkčným odevom, ktorý má vďaka dutému žihľavovému vláknu výborné izolačné vlastnosti.

„Aby sme ukázali čo najširšiu škálu artefaktov, ženský odev zo žihľavy predstavujeme v dvoch rovinách. Prvá – šaty pre ženu, ktorá sa venuje zberu, poľnohospodárskym prácam a ďalším činnostiam charakteristických pre mnohé archaické spoločnosti. Druhá rovina vznikla na základe nedávnych pohrebných nálezov a predstavuje ženu aj v pozícii lovkyně,“ približuje koncept výstavy kurátor Václav Michalička.

Od začiatku projektu v roku 2012 cez výstavu *Žihľava* v roku 2016 (prezentujúcu historické žihľavové predmety zo zbierok českých a slovenských múzeí, ktorá bola ocenená v českej národnej muzeologickej súťaži Gloria musaealis) až po súčasnú výstavu *Praveké šaty zo žihľavy* má Centrum tradičných technológií za sebou dlhú cestu. Prijmite srdečné pozvanie na výlet do minulosti za obdivuhodnými schopnosťami našich predkov.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.